

Referat fra møde i Interessentforum for PtX den 1. februar 2024

Kontor/afdeling
PtX-sekretariatet
Brint og grønne
brændstoffer

Dato
15-02-2024

J nr. 2022 - 22754

/choe, mschg

Dagsorden

1. Velkomst og introduktion til dagen
2. Status på arbejdet i PtX-taskforcen
3. Lokal accept af etablering af PtX-anlæg
4. Vilkår for tilslutning til brintinfrastruktur

Ad. 1 Velkomst v. Martin Hansen, vicedirektør, Energistyrelsen

Martin Hansen (MAH) bød velkommen og fortalte indledningsvist, at han har overtaget direktionsansvaret for PtX-området i Energistyrelsen. Herefter kvitterede han for dialogen og det gode samarbejde i interessentforummet.

- På det seneste interessentforum blev de væsentligste barrierer for udvikling af en dansk PtX-sektor identificeret. Dette overblik indgår bl.a. i PtX-taskforcens årlige afrapportering til aftalekredsen bag PtX-aftalen og indgår i det fortsatte arbejde i PtX-sekretariatet og Energistyrelsen.
- Forummet har fremhævet behovet for klarhed om brintinfrastruktur, og det er højt prioriteret i ministeriet og Energistyrelsen.
- Ud over de nævnte barrierer fremhævede MAH en række initiativer, som understøtter etablering af en dansk PtX-sektor, herunder aftale om energiparker på land, arbejdet i NEKST samt det nyligt afgjorte PtX-udbud.

Ad. 2. Status på arbejdet i PtX-taskforcen v. Søren Lyng Ebbehøj, chefkonsulent, PtX-sekretariatet

Søren Lyng Ebbehøj gav en status på PtX-taskforcens arbejde

- Der er nedsat fire underarbejdsgrupper under myndighedsarbejdsgruppen, som arbejder med hhv. projektmodning og koordinering af myndighedsprocesser, ensartet sagsbehandling på tværs af lokale myndigheder, erfaringsudveksling mellem myndigheder og projektudviklere samt erfaringer fra udlandet. Arbejdet i underarbejdsgrupperne løber frem til udgangen af 2025. Som led i arbejdet i underarbejdsgrupperne, forventes nedenstående leverancer:
 - Et grafisk overblik over myndighedsprocesser, som bl.a. anvendes til at drøfte optimeringsmuligheder mellem myndighederne og styrke vejledningsgrundlaget. Der arbejdes endvidere på at udarbejde et overblik over bygherrers processer, som skal bruges

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

til at drøfte muligheder for bedre timing mellem bygherre- og myndighedsprocesser og som dialogværktøj for kommunerne i forbindelse med den tidlige dialog med udviklere.

Det grafiske overblik ligger sammen med tringuiden og kan også findes her: [Link](#)

- En temadag om PtX målrettet kommunale sagsbehandlere på planlægnings- og miljøområdet. Formålet med temadagen er at skabe et fælles vidensgrundlag, der kan understøtte ensartet sagsbehandling på tværs af lokale myndigheder. Læs mere om temadagen her: [Link](#)
Temadagen blev afholdt den 5. marts.
- Et koncept for erfaringsudveksling mellem myndigheder og projektudviklere. Konceptet skal bidrage til PtX-taskforcens arbejde med at fremme kvaliteten og sagsbehandlingen af PtX-projekter. Ud over myndighederne har også Brintbranchen, Dansk Industri og Green Power Denmark bidraget til udarbejdelse af konceptet.
- Der er i regi af taskforcen igangsat et projekt vedrørende regulering af teknisk vand. Baggrunden for projektet er vandselskabernes vurdering af, at den nuværende regulering ikke tillader levering af teknisk vand. Parallelt med arbejdet er Miljøministeriet i gang med at undersøge de juridiske forhold ift. udledningstilladelserne for rejektivand fra oprensning af teknisk vand og brintproduktion.

Bemærkninger fra deltagerne

Der blev efterfølgende spurgt til tidsplanen for projektet vedr. regulering af teknisk vand samt arbejdet med rejektivand. Energistyrelsen er lige nu i en afklaringsproces ift. teknisk vand og forventer at kunne sende et lovforslag i høring i løbet af 2024. Miljøministeriet er ansvarlig for rejektivands-delen, og Energistyrelsen håber, at deres arbejde kan køre i nogenlunde samme kadence.

Der blev endvidere spurgt til, om man kan lave en fælles indgang til alle myndigheder (one stop shop). Dette har tidligere været drøftet, og der er generel enighed blandt myndighederne om, at det for nuværende ikke er muligt at lave en fælles indgang, og at man bedre kan servicere branchen ved at optimere på det nuværende system end ved at skulle opbygge et nyt.

Ad. 3. Lokal accept af etablering af PtX-anlæg

Søren Lyng Ebbenhøj introducerede emnet lokal accept af etablering af PtX-anlæg.

På det seneste møde i myndighedsarbejdsgruppen var der bl.a. en drøftelse af betydningen af lokal accept af PtX og inddragelse af borgerne ved etablering af PtX-anlæg.

På mødet i interessentforum blev udfordringer og løsninger ift. lokal accept af etablering af PtX-anlæg drøftet ved bordene, efterfulgt af opsamling i salen med udgangspunkt i de følgende spørgsmål:

- Hvordan opfatter lokalmiljøet etableringen af PtX-anlæg?
- Har I nogen erfaringer med at inddrage fx borgerne tidligt i jeres projekter (evt. VE-projekter)?
- Oplever I noget i jeres dialog med lokalmiljøet, som er relevant for myndighederne at kende til?
- Hvad fokuserer I særligt jeres kommunikation om PtX-projekter på?
- Hvad kan vi gøre ved problemerne, og ser I en rolle for myndigheder?

Som opsamling på drøftelsen er de forskellige input tematiseret under fire temaer.

1. Tidlig involvering

- Der opleves en række bekymringer fra borgere vedr. vandressourcer (forbrug af vand og forurening), udseende, støj, lugt mv.
- Der er erfaringer med, at borgere kan blive bekymrede, når der tales om oplagring, fordi det så bliver en risikovirksomhed.
- Der er store lokale forskelle afhængig af lokalområdets forhistorie/erfaringer både med myndigheder, industrianlæg, tidligere ulykker osv. Det skal tænkes ind i forbindelse med dialogen med borgerne.
- Generelt er der gode erfaringer med tidlig involvering, der bl.a. kan bidrage til at afmystificere facetter af projekterne. Konkret nævnes gode erfaringer med at afholde informationsmøder i samarbejde med kommunen eller invitere borgerne ind på et anlæg (*site visit*). Derudover blev det fremhævet, at det er vigtigt at have dialog ud over det, der er lovpligtigt.
- Det er en fordel at lave visualiseringer, som viser anlæggets påvirkning på lokalmiljøet. Visualiseringerne skal gerne være mere konkrete end det materiale, der indgår i myndighedsansøgninger og anvendes i den tidlige borgerdialog.
- Tidlig involvering kan bidrage til øget opbakning, fordi borgerne kan se fordele ift. det lokale erhvervsliv, og at lokalmiljøet bidrager til den grønne omstilling.
- Der kan være et dilemma ift. at ville inddrage borgere så tidligt i processen, at udvikleren ikke har afklaret alle detaljer og derfor ikke kan besvare alle spørgsmål.

2. Kommunalt/lokalt ejerskab

- Kommunalt/lokalpolitisk ejerskab hjælper positivt på den lokale accept af anlæg. Det er vigtigt med et byråd, som står sammen og taler positivt om anlæggene.
- Der er lokale forskelle på, hvordan etableringen af PtX-anlæg bliver modtaget. Det afhænger også af, hvad der skal produceres, hvordan det

transporteres (rør eller lastbiler), og tidligere erfaringer med de konkrete typer af produkter.

- Lokalmedier spiller en vigtig rolle i lokalmiljøets opfattelse af et anlæg. Derfor er det afgørende, hvordan historien om et kommende anlæg vinkles i de lokale medier.
- Lodsejere kan have en kritisk tilgang til projekterne – hvor nogle bliver købt op til en god pris, oplever andre at blive forbigået i denne proces. Dette kan have indflydelse på det lokale ejerskab.
- Der opfordres til – så vidt muligt – at sammentænke projektudviklernes anlægsarbejder med anlæg af infrastruktur og kommunale projekter, for at begrænse mængden og den samlede varighed af anlægsarbejder og vise, at projekterne er integreret i lokalmiljøet.

3. Sikkerhed

- Der kan være forskel på, hvordan troværdighed opfattes, hvis afsender er en ekstern part eller en lokal part. Det kan styrke troværdigheden omkring sikkerheden i et projektet, hvis de lokale myndigheder også er afsendere på information om projektet. Omvendt kan nationale myndigheder i andre tilfælde bidrage med troværdighed og viden om "den store fortælling".
- Eftersom der er tale om risikovirkksomheder, er der en anbefaling om, at myndighederne allerede nu udvikler et set-up, der kan træde i kraft ved evt. uheld. Denne viden vil også være nyttig i dialogen med borgerne.
- Det er vigtigt, at udviklerne fortsat har fokus på alle aspekter af sikkerhed og formår at kommunikere dette.
- Fra forummets side blev der opfordret til, at man sikrer videndeling om sikkerhedsaspekterne blandt aktører og lokale bredskaber mv., herunder en opfordring til at etablere et dansk sikkerhedscenter for brint.

4. Vejledning

- Det blev foreslået at yde faglig støtte til kommunerne ift. PtX, uden man fratager dem deres ansvar.
- Det blev foreslået, at Energistyrelsen kan kontakte udviklere ift. erfaringer om lokal accept, mhp. at udbrede best practice. Dette undersøges i regi af underarbejdsgruppen om erfaringsudveksling mellem myndigheder og projektudviklere.

Konklusionerne fra drøftelserne tages med tilbage til myndighedsarbejdsgruppen, hvor eventuelt videre arbejde vil blive drøftet.

Ad. 4 Vilkår for tilslutning til brintinfrastruktur v. Chris Nowak, specialkonsulent, Energistyrelsen

Chris Nowak præsenterede Energistyrelsens oplæg om mulige modeller for tilslutning til brintinfrastruktur.

Energistyrelsens oplæg om tilslutningsvilkår

- Det er politisk besluttet, at Energinet og Evida udpeges som brintinfrastrukturselskaber og skal eje og drive den sammenhængende brintinfrastruktur med såkaldt tredjepartsadgang.
- Energistyrelsen redegjorde for de overordnede regler om tilslutningsvilkår. De følger af EU's gas- og brintpakke samt *lov om gasforsyning*, der stiller krav om tredjepartsadgang. Tredjepartsadgang vil sige, at alle brugere har ret til adgang til brintinfrastruktur på objektive vilkår, uden diskrimination og baseret på offentliggjorte metoder.
- Brintrør mellem den sammenhængende brintinfrastruktur og en brintproducent eller –aftager (systembruger), hvor der ikke er tredjepartsadgang, er et tilslutningsrør.
- Ud over selve tilslutningsrøret, er der behov for tekniske anlæg, fx kompression. Samlet er der tale om et tilslutningsanlæg.

Om tilslutningspunkter

- Et andet centralt forhold ved tilslutning er et tilslutningspunkt. Det er der, hvor tilslutningsrøret kobles sammen med den sammenhængende brintinfrastruktur.
- Energinet og Evida skal udpege mulige tilslutningspunkter for den individuelle systembruger. I den proces skal Energinet og Evida undersøge, om der er behov for at udbygge den sammenhængende brintinfrastruktur for at sikre adgang til andre forventede systembrugere.

Om ejerskab

- Energistyrelsen fremlagde forskellige mulige modeller for ejerskabet af tilslutningsrør og de tilhørende tekniske anlæg, fx kompression.
 - Disse modeller kan ses på slide 30-42 i slidepakken fra mødet, der er tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside her: [Link](#)
- Energistyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke fastlagt en endelig model for tilslutning.
- I hovedtræk skelnes der mellem, om infrastrukturselskabet eller systembrugeren skal eje og drive tilslutningsrør og tekniske anlæg.
- Reglerne er universelle og vil gælde både on- og offshore.

Om omkostningsfordeling

- Energistyrelsen lægger op til, at udgangspunktet for omkostningsfordeling mellem systembrugerne vil ligne metangas- og elområdet. Det vil betyde,

at det som udgangspunkt er den konkrete systembruger, der betaler alle direkte henførbare omkostninger ifm. tilslutninger.

- Omkostninger til etablering og drift af den sammenhængende infrastruktur finansieres via tariffer.
- Energistyrelsen ser dog på at give infrastrukturselskaberne flere muligheder for at opkræve omkostninger til tilpasninger af den sammenhængende infrastruktur pba. en tilslutning. Det kan indebære at pålægge de tilsluttede systembrugere omkostningen direkte. Det kan fx være omkostninger til en kompressor.

Om den videre proces

- Energistyrelsen vil i 2. kvartal 2024 orientere branchen om hvilken model, som forventes at gælde for tilslutningsvilkår.
- Dermed kan Evida og Energinet benytte den viden i deres markedsdialog.

Drøftelse af tilslutningsvilkår

Om planer for udbygning af brintinfrastruktur

- Der blev stillet spørgsmål til udbygningsplanerne for den kommende brintinfrastruktur.
 - Fx hvor de konkrete rør anlægges, hvor tilslutningspunkterne kommer og dermed, hvor lange tilslutningsrørene kan blive.
 - Dertil om der planlægges brintrør ud til kommende energiparker.
- Energistyrelsen oplyste, at det er Energinet og Evida, der planlægger og etablerer brintinfrastrukturen pba. dialog med markedet.
- Selskaberne skal i fælleskab anvise tilslutningspunktet. Længden af tilslutningsrør afhænger derfor bl.a. af, om der er andre mulige brugere af infrastrukturen i et område. Det kan dermed være grund til at udbygge den sammenhængende brintinfrastruktur.

Om regler for etablering af tilslutningsanlæg

- Der blev spurgt til rettigheder for systembrugeren ved etablering af tilslutningsrør, herunder regler for ekspropriation.
- Der blev desuden stillet spørgsmål til, om man kan skelne mellem korte og lange tilslutningsrør, da branchen forudser udfordringer med ekspropriation for længere tilslutningsrør.
 - I *lov om gasforsyning* er der hjemmel til ekspropriation ifm. etablering af brintinfrastruktur.
 - Denne hjemmel gælder også ifm. tilslutninger til infrastrukturen og etablering af tilslutningsrør uanset længden heraf.
- Der blev desuden spurgt til, om man har overvejet sikkerhedsaspekterne ved at lade systembrugeren etablere og drive tilslutningsanlæg.
 - Dette indgår i overvejelserne, og Energistyrelsen er ved at afklare, om der er særlige omstændigheder ved brintinfrastruktur, der adskiller sig fra metangas- og elinfrastruktur.
- Der blev spurgt til, om reglerne er ens for brintproducenter og -aftagere, da der kan være forskel i de tekniske aspekter, fx. mht. brintkvalitet.

Energistyrelsen

- Reglerne for tilslutning gælder for både aftagere og producenter på trods af tekniske forskelle for at sikre ensartede regler for alle brugere.
- Aftageres anlæg til rensning af brint vil påhvile den konkrete aftager, hvilket også gælder omkostningen hertil.
- Reglerne for brintkvalitet harmoniseres på EU-plan og kan ikke bestemmes nationalt. Reglerne er dog ifølge Energinet ikke på plads endnu.

Konklusion på input om ejerskab

- Der var ikke en entydig holdning blandt deltagere, om hvorvidt det er infrastrukturselskab eller systembruger, der skal etablere og drive tilslutningsanlæg.